

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 45 (255)

Fredagen den 4 november 1892.

5:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr 8 — Idun m. Modet. utan kol. pl. > 6: 50 Idun ensam > 4: —</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten & post- anstalt, i Stockholm hos redaktion.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas & byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lönummerspris 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad totalt stafv Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad</p>
---	---	---	--	--

Från svenska damkomitén för Chicagoutställningen.

Ellen Ankarsvärd,
född Nyström.

H. m:t drottning Sofia af Sverige och Norge.

Thorborg Rappe,
född Rappe.

Var glad, men kom i håg, att du är för god
Att flyta bort på nöjenas syndaflod,
Det bästa nöjet kommer och går som vinden,
Men knappt den lek är äkta, som bleker kinden.

Så slå dig lös en gång ur det tomma lif,
Som vill förslappa själen — och myndig blif!
Vänd sinnet bort från narrspel och lumpna flården,
Och se med vaket öga din plats i världen.
FRITHOF HOLMGREN.

De svenska kvinnorna på Chicagoutställningen.

Vi bringa i dag våra läsarens trenne porträtt, som stå i samband med det lifliga arbete, som för närvarande bedrivs, att äfven från de svenska kvinnornas sida åstadkomma ett värdigt deltagande i den stundande världsutställningen. I dessa dagar, då med skäl öfver hela vårt land de varmaste intressen knytas kring denna sannt fosterländska sak, tala våra bilder för sig själva.

Hennes majestät drottningen har med varmt nit omfattat företaget och ställt sig som dess beskyddarinna.

Fru *Ellen Ankarsvärd*, född *Nyström*, intager den ansvarsfulla platsen som den svenska damkomiténs ordförande.

Friherrinnan *Thorborg Rappe*, född *Rappe*, står vid hennes sida som komiténs vice ordförande.

I slutet af denna månad kommer här i hufvudstaden att anordnas en utställning i förening med basar till det nämnda syftets förmån. Idun som de svenska kvinnornas organ vill allt framgent noga följa denna deras gemensamma sak och i mån af sin förmåga främja den. Här nedan läses den inbjudning, som af ett trettiotal damer ur hufvudstadens societet i dagarne utfärdats rörande den nyssnämnda utställningen.

* * *

Inbjudning.

Från kvinnorna i de Förenta Staterna i Amerika har utfärdats en inbjudning till Europas kvinnor att deltaga i den stora världsutställningen i Chicago 1893, som skall firas till minne af Amerikas upptäckt. Ett särskildt palats har i Chicago blifvit uppfördt för att inrymma kvinnornas utställning, hvilken till omfång och betydelse skall blifva den första i sitt slag. Denna utställning skall innefatta alster af kvinnlig konst och slöjd, ett bibliotek med kvinnliga författares arbeten och kompositioner samt utförliga redogörelser för kvinnornas verksamhet inom olika områden o. s. v.

Äfven till de svenska kvinnorna har inbjudning anlänt att deltaga i denna stora utställning. Det är en fosterländsk angelägenhet, att ej de saknas i denna internationella täflan, och man har den vissa förhoppningen, att de värdigt skola deltaga däri. En damkomité har och tillsatts för att vidtaga de åtgärder, som för detta ändamål vinnande äro af nöden, och h. m. t. drottningen har behagat blifva detta företags höga beskyddarinna. Det är med hennes samtycke och gillande, damkomitén i förening med andra för saken intresserade damer härmed vädar till de svenska kvinnorna och utbeder sig deras medverkan, på det att detta fosterländska företag må fullständigt kunna förverkligas och ej af bristande medel endast delvis nå sin fullbordan.

En utställning å Stora börsalen i Stockholm anordnas den 29 och 30 nästkommande november, omfattande för Chicago-utställningen afsedda utställningsföremål samt i öfrigt alster af kvinnlig verksamhet inom olika områden. I samband härmed kommer att öppnas en basar, till hvilken bidrag af alla slag emottagas med tacksamhet af undertecknade.

Stockholm den 26 oktober 1892.

Ellen Ankarsvärd,
f. Nyström,
Kungsgatan 32.
Damkomiténs ordförande.

Thorborg Rappe,
f. Rappe,
Norrtullsgatan 14.
Damkomiténs vice ordförande.

Lotten Abelin,
f. Zethelius,
Karlavägen 14.
Anna Bergensträhle,
f. Wallenberg,
Karlavägen 15 B.
Lilly Bäckström,
f. Ehrenclou,
Norrmalmstorg 4.
Calla Curman,
f. Lundström,
Floragatan 3.
Malin Fock,
Östermalmsgatan 25.

Eva Fryxell,
Regeringsgatan 89.

Sofi Gumælius,
Drottninggatan 2.

Laura Netzel,
f. Pistolekors,
Klara Bergsgatan 50.

Rosalie Olivecrona,
f. Roos,
Klara Bergsgatan 21.

Lotten Reuterskiöld,
Linnégatan 7.

Ebba Rudbeck,
f. Ulfsparré,
Karlavägen 20.

Hulda Sohlman,
f. Sandeberg,
Klara vestra kyrkogatan 7.

Dagmar Thomas,
f. Törneblad,
Villagatan 3.

Maria Wærn,
Baldersnäs.

Ebba Åkerhielm,
f. Gyldenstolpe,
Nybrogatan 9.

Gustafva Adelskiöld,
f. Broin,
Villagatan 2.

Hedvig Björklund,
f. Rundstedt,
Stora Vattugatan 18.

Kerstin Cardon,
Drottninggatan 52.

Lotten af Edholm,
f. von Heijne,
Nya garnisonssjukhuset.

Ellen Fries,
fil. dokt.
Artillerigatan 20.

Georgine Georgii,
f. Georgii,
Strandvägen 83.

Agda Montelius,
f. Reuterskiöld,
St Paulsgatan 11.

Gerda Nordenfelt,
K. slottet.

Ingeborg Petrelli,
f. Eketrä,
Amalienborg, Djurgården.

Molly Rothlieb,
Karlavägen 23.

Sophie Settervall,
f. Billow,
Sturegatan 18.

Ebba Tamm,
f. Tersmeden,
Slottsbacken 4.

Eva Upmark,
f. Kindstrand,
Malmsskilnadsgatan 26.

Aina Wallenberg,
f. von Sydow,
Kungsträdgårdsgatan 14.

Maria Åkerman,
f. Clason,
Kungsgatan 34.

Att skriva dagbok.

Det säkert och ofta anlitadt medel att redan i tidiga år fördärfva sin själ och gifva sin karaktär en snedvriden riktning är att skriva dagbok. Påståendet må ljuda som en paradox, men träffar, skulle jag tro, dock sanningen ganska nära. Naturligtvis är här icke tal om sådana kortfattade anteckningar, som endast afse att lämna de nödvändigaste hållpunkterna för minnet och vanligtvis äro affattade ungefär så:

Den 21. Voro vi hos N. N:s och hade mycket roligt. Träffade Anna P.

Den 29. Min namnsdag. Fick af pappa och mamma ett klädningsstyck (svart helylle) och ett par ljusa handskar. Sissi och Ellen voro hemma på kvällen.

Sådana små oskydiga anteckningar göra ingen skada. Enda faran är, att de småningom kunna urarta till skildringar i den här stilen:

Den 2. Hur är det möjligt, att en dödlig kan lida så, utan att förintas? Hvilka grymma marter hafva ej söndersargat mitt arma, förtviflade hjärta vid att åter och åter i nattens ensliga timmar genomleva detta enda förkrossande ögonblick!!! Hans blick — jag glömmmer den aldrig! Ewig, ewigt skall ekot af detta sista: »farväl!» genljuda i mitt hjärta. Med venstra handen pressad mot barmen, den högra tryckt mot ögonen, vacklade jag, en bild af outhärlig smärta, in i min kammare, kastade mig öfver sängen och — grät — grät — grät —
O. s. v.

Men hvarför skulle då detta slag af själfbiografi vara så förkastligt?

Svar: till en början har dagboksskrifveriet samma faror som allt själfbiograferande och memoarförfattande. Historikern betraktar memoarlitteraturen såsom ett visserligen värdefullt material, men endast för så vidt som det studeras med kritik och användes med

varsamhet. Historikern lämnar aldrig ur sikte, att memoarförfattaren talar i egen sak, skrifer sin egen historia, bedömer sina egna handlingar och deras motiv samt följaktligen saknar den första förutsättningen för att kunna gifva en fullt sann framställning — han står icke utom sitt ämne, kan ej se personer och förhållanden tillräckligt objektivt, allra minst sin egen person, som han, äfven då det sker omedvetet, frestas framställa i möjligast gynnsamma dager.

Men medan memoarförfattaren skrifer med allmänhetens och eftervärldens dom för ögonen, har dagboksförfattaren intet, som utifrån påverkar honom att hålla sig till sanningen. Dagboksförfattaren är själf sin publik, och den publiken är så till vida lik hvarje annan publik, att den vill smekas och smickras, hänföras och beundras. Och då publik och författare sammanfalla till ett, är det ju lätt att tänka sig, hur publikationen skall blifva.

Ej nog med att ynglingen eller ungmön, som stjal timmar af natten för att »anförtro sig» — som det så skönt heter — åt sin älskade dagbok; — ej nog med, säger jag, att dagboksförfattaren lär sig att ljuga inför sig själf; nästan värre är, att han lär sig ljuga äfven för andra. Dagboken måste matas, så att den ej blir för mager eller rent af dör af svält. Anspråken på ett romantiskt och spännande innehåll ökas efterhand, och så blir resultatet ett uppsökande ute i lifvet af allt, som kan ge nytt stoff och nya uppslag till den lefvande roman, man håller på att dikta fram med sig själf som medelpunkt. Inbillningen får förgylla upp den prosaiska verkligheten. Tycken effekteras, känslor skruffas upp, små förbindelser ingås och tagas kanske för kontant af den ena parten, medan de för den andra ej äro annat än ett slags lek, som tar slut i samma stund något nytt och mera romantiskt innehåll kan anskaffas för den kära dagboken.

Verkliga och omedelbara känslor förytligas under denna procedur af själfdissekering. Fantasilifvet utvecklas sjukligt på både förnufts och känslolifvets bekostnad. Den dagliga själfbeskådningen skapar ihåliga Narcissusfigurer, som kanske för sent vakna upp öfver sin olyckliga brist på omedelbarhet, sin oförmåga att helt och utan själfsmickrande observation hängifva sig åt glädje, smärta, kärlek eller hvad det vara må.

Jag tror, att dagboksskrifvandet var mera gångse förr än nu. Det frodades tvifvelsutan bättre i det romantiska känslokvalmets disiga atmosfär än i vår nyktra tidsålders förståndsklara om än kyligare luft.

Men säkert är, att dagboken lefver ännu. Ännu sitta gossar och flickor och unga män och unga kvinnor och skåda ned i sina hjärtan och känna på sina känslor och annotera allt, hvad de kunna fiska upp ur sina högst intressanta personligheters djup. Hvert sådant leder, har jag i det föregående sökt antyda. Jag tror, att man gör ungdomen en tjänst genom att förbjuda dem skriva dagbok, straffa dem för itererad förseelse och i nödfall bränna upp skräpet för dem.

Efraim Rosenius.

Värdinnan.

Grosshandlare Lundgren bebodde en nätt liten våning vid Karlavägen. Sol hade den, ljus och luft strömmade in, och i salongen stod ett pråktigt blomsterbord, försedt med riktiga praktexemplar till begonier, chrysantemum m. m. För öfrigt var hela salongen en smakfull komposition af brysselmatte och schagg; och tre större och fem mindre dukar med celebra namn i hörnen, och i enkla, men stilfulla ramar intygade grosshandlaren estetikiska intressen. Skulle man nödvändigt anmärka något var det, att man för mycket anade tapetsörens konsterna händer.

Denna känsla har man däremot icke i matsalen. Den var ordnad con amore. Väggar pryddes af ekhyllor med gamla tennstakar, kopparfat, stänkor, sejdlar, dryckeshorn o. d. Genom buffetens glasörrar såg man dråpliga silfverpjäser glänsa mot väggen, som var beklädd med mörkblå sammet. Man anade, att den gedigna möbelns andra afdelning innehöll elegant äkta porslin.

Den öfriga våningen gjorde samma intryck af gediget välstånd utan lyx och prål.

En psykolog hade endast behöft genomvandra våningen för att kunna ge ägarens karaktäristik.

Grosshandlaren ägde fin bildning och god smak, det omtalade de välfyllda bokskåpen i biblioteket. Han tyckte om god mat, äkta viner och fina middagar — det syntes på den omsorg, hvarmed matsalen var dekorerad. Hans hög låg alldeles från varietélivet — där fanns ej porträtt af en enda halfnaken, tjock kafétyska eller engelska med knotiga kindben och brist på vador. Med ett ord: intet enda bland de pseudosångerskor producerande länderna fanns där representeradt. Däremot tyckte han om Operan och Dramatiskan. Hvardera hade sitt album på nedersta atenienehyllan, och öfver pianot hängde ett stort porträtt af Mozart. Fotografier i allmänhet tycktes vara mannens svaghet. En beslagen ekkista på fyra snidade ben innehöll en mängd dylika från hans utländska resor och från Nationalmuseum, och utom ofvannämnda album funnos ett för släkt och vänner samt ett för kungliga personer och stora andar ur den vetenskapliga världen.

I ena hörnet af biblioteket stod rökbordet, och däröfver hängde cigarrskåpet. Hvardera cigarr bar om magen det lilla bandet, som tycktes säga: »Gif akt! Äkta havanna!» I spelbordet fanns knappt en rispa och jetonlådan var ovanligt elegant.

För två år sedan hade grosshandlaren ordnat våningen och satt bo på ungarmanér. I nästan lika lång tid hade hans onklar och tanter, kusiner och andra vänner haft ett oändligt besvär att skaffa det gedigna och eleganta boet en härskarinna, men grosshandlaren var obeveklig. Han ville ej riskera att bli kommanderad på baler och supéer, springa gatlopp med ljusa sjalar på armen, obligatorisk sommarsejour vid Marstrand och Dalarö och mycket annat. Och dessutom! Han var ej kär i någon. Hvarför skulle han gifta sig, då han kunde få slippa!

Dock kunde han ej dölja för sig själf, att han haft minst lika stora lidanden att utstå under dessa år, då han varit både husfader och husmor.

Hans kokerska, som lagade utmärkt mat, gaf honom ofta tydliga vinkar, om att hon ej hade något emot att bli fru i huset, utan

tvärtom väntade det som en belöning för alla fina middagar då gästerna druckit hennes skål.

En afton då han gick från teatern efter 2:dra akten, öfverraskade han sin städerska och hennes gardist i den bästa salongssoffan och med hvar sin anisette framför sig på divanbordets plyschduk.

På något mirakulöst sätt försvunno två damastdukar, och efter en middag sönderslogos sex kaffekoppar med fat. I hans nya sängkammargardiner gick mal, och hans mörkbruna nattrocksknappar isyddes regelbundet med hvit tråd.

Vid hvarje sådan liten förtretlighet tänkte han på onklarnes tanter, men så mumlade han i mustascherna: »Bah, kvinnfolk som kvinnfolk!» och kom ändå icke ut med frieriet.

Midtemot grosshandlaren bodde hans vän, häradshöfding Smedberg. En dag gick han upp för att se om denne, som fått influensan.

»Nej, se du, hedersbror,» ropade denne emot honom. »Så snällt af dig att titta till mig. Du har väl stök hemma efter festen. Voro alla onklarne och tanterna med?»

Grosshandlaren stod som fallen från skyarne och började undra, om influensan medförde synvillor och yrsel.

»Genera dig inte,» skämtade vännen. »Jag fordrade ingen invitation. Jag kunde ju ändå icke ha det nöjet att infinna mig.»

»Min käre vän,» talade grosshandlaren i låg och faderlig ton. »Jag hade visst icke fest i går. Var ju själf på middag hos Ehrenheims och sen på Operan och Rydberg med Günter.»

Ett ögonblick såg vännen djupt öfverraskad ut, men så gaf han upp ett skallande skratt.

»Nej, för katten, då var det naturligtvis din tjocka hushållerska, som festade,» och häradshöfdingen, som studerat skuggspelet på rullgardinerna med en svag misstanke, om att vännen Lundgren ändrat åsikt om varietéen, fann episoden utomordentligt komisk, men ej så grosshandlaren. Samma dag skickade han till Idun följande annons:

Värdinna,

bildad, musikalisk och af god familj, erhåller plats hos äldre ungar. Svar till »Allvarlig», Iduns expedition.

Han strök ut »äldre» ett par gånger, men lät det slutligen stå, ty 40 år voro ej så litet, och hans lilla måne var ej just så ungdomlig.

* * *

»Posten!»

Erik slängde postväskan på matbordet och rusade ut igen.

»O, den vilde pojken,» säger syster Ellen lugnt, lägger bort handarbetet och öppnar väskan.

»Jungfru Larsson,» läser hon, »Baron von Kligen. Den stilen har jag aldrig sett förr. Ramsboda är skrivit med större bokstäfver än Jönköping. Och så är här Idun.»

Ellen lämnade det öfriga åt sitt öde och slog sig ned på verandan för att studera sin tidning.

Ellen var 28 år, men främlingar togo henne för 20. Hon var snarare lång än liten, snarare mager än fet, snarare mörk än ljus. Hon hade frisk färg, lugna intelligenta ögon och välformade, hvita händer. Hon var dotter till baron v. Kligen i hans första gifte och 15 år äldre än den äldste af halfsyskonen. Hon hade ej ett öre, ty hennes mor hade haft lika mycket, och hvad hennes far hade

gick åt i hemmet, Därför visste hon ej hvad det vill säga att ha egen kassa, men ansåg det som något särdeles lyckligt.

Ellen studerade Idun samvetsgrannt och kom så till

Värdinna,

bildad, musikalisk och af god familj etc.

Hon stirrade fundersamt ut öfver Vättern, och Idun åkte kälkbacke nedför hennes svarta sidenförkläde och föll med ett prasslande ned för hennes fötter. Fem minuter, tio minuter gingo, och så reste hon sig med en liten energisk nick och gick till sitt lilla skrifbord.

Få dagar därefter satt grosshandlar Lundgren framför en hög af biljetter i alla former och färger och beskådade en liten epistel, som innehöll Ellen v. Kligen ansökan om platsen samt konturerna af hennes lif.

Ytterligare ett par dagar, och så höll Ellen i sin hand en liten biljett, som bad henne vara välkommen i grosshandlare Lundgrens hem i egenskap af värdinna med 800 kronors lön, och som väckte en liten huslig storm i det friherrliga hemmet.

Ännu några dagar, och så ringde Ellen med klappande hjärta på vid grosshandlaren tamburdörr. Städerskan, som var ny, öppnade och gjorde sin reverens, och »herrn» kom själf ut i tamburen.

Främlingen hade tätt flor och breda brätten på sin hatt, tackade knapphändigt för välkomsthälsningen och gick genast in i sitt rum.

»Väl maskerad, hon,» tänkte grosshandlaren. »Undrar, om hon är koppärg eller harmynt.»

»Det... jag... jag hoppas... det skulle glädja mig, hm, om fröken kunde trifvas i mitt enkla ungarshem.» Grosshandlaren höll på att tappa koncepten. Herre Gud, det var ju en liten skönhet, och bara barnet! Mätte i distraktion skrivit 28 i stället för 18 i brevet.

Ellen förlorade ej fattningen. Hon hade nu en gång fattat sin farkosts roder och beslutat föra den med fast hand. Hennes kvinnlighet och takt sveko henne ej ett ögonblick, och lugnt och gemytligt som två gamla kamerater samspråkade de. Grosshandlaren sade sig, att detta var den angenämaste kväll han tillbragt i sitt hem.

* * *

Två veckor hade gått, och så en kväll stodo de åter i matsalen framför det dukade bordet. Ellen skar bröd, och grosshandlaren stod och fixerade henne. Han såg, att hon hade gråtit.

»Tant Mala har visst varit här,» frågade han med den mest obesvärade ton i världen.

»Ja,» svarade Ellen kort.

Tant Amalia var en snäll gammal fröken, hvilkens lifsuppgift det var att se allting på förhand och ge goda råd.

Redan för åtta dagar sen, d. v. s. då Ellen presenterades för henne, hade hon sett, att »de unga tu» hade äktenskapstykke, och dagen därpå, då hon på Lundgrens kontor hämtade en 100-lapp till ett barnhem, i hvars styrelse hon presiderade, tog hon tillfället i akt och rådde honom att för lifstiden lägga embargo på sin lilla värdinna. Han visste mycket väl, att släkt och vänner haft bestyr med deras ungarshushåll, och kunde mycket väl räkna ut allt hvad tanten i förtroende meddelat Ellen och alla goda råd hon öfversälat henne med. Kunde han bara läsa de tankar som tumlade innanför den där hvita pannan!

»Hon hade visst en hel del att tala om,» fortsatte han obevekligt, fast han såg en nervös ryckning i ögonlocken.

»Åhja, hon satt här en god stund,» svarade Ellen. Hon bemannade sig snabbt, ty en aning sade henne i samma ögonblick, att han därborta kände till alla de historier om honom och henne, som den snälla tanten i älskvärdaste välmening relaterat för henne. »Hon rådde mig...» Ellen kom af sig. »Jag berättade för henne, att min far ångrat sig... att han vill ha mig tillbaka hem.» Hon kom af sig igen, och i förlägenheten skar hon oförsiktigt, och ett, tu, tre gjorde knifven, som lyckligtvis ej var nyslipad, en liten skåra i vänstra pekfingeret.

Ellen blef rätt belåten, då hon såg bloddropparna sippra fram, ty då kunde hon skylla på dem, att tårarna kommo henne i ögonen och gråten kväfde rösten. Hon blef alldeles nervös af att känna den klara blicken ur ett visst par skarpa blå ögon hvilade på sig. Hon ryckte upp näsduken för att linda den om det sårade fingret, men förekom af grosshandlaren, som helt lugnt förband blesyren och sade: »Det där fick ni, för det ni narrades.»

Ellen såg på honom med blixtrande ögon, men lät sig icke bekomma, utan fortfor med orubbligt lugn: »Tror ni ej, jag känner mina snälla tanter, och tror ni det är första gången jag är föremål för deras ömma omsorger? Men naturligtvis vredgas ni öfver att höra ert namn nämnas bredvid mitt. Så fort en gammal mamsell kommer hit och pratar en hop dumheter — strax är ni färdig att tänka på konvensansen och skandal och hufvudstupa resa från »la bête.»

»Ni kan ju lätt få en annan »värdinna» i stället för mig. Jag reser hem, och så äro vi främlingar för hvarandra liksom för ett par veckor sen,» hviskade Ellen, men rösten var tämligen osäker.

»Ni tycks ha mycket lätt att göra vänner till främlingar,» sade han ironiskt, men ej en skynt af ironi låg i hans ögon. Den blick, som mötte Ellens, var så varm och uttryckte en sådan blandning af hopp och bäfvan, att Ellen ej kunde svara för att ej förlora all själfbehärsknig och ej kunde hjälpa, att hennes hand darrade i hans och en skär rodnad drog öfver hennes ansikte. För grosshandlaren tycktes detta vara ljufva tecken. Hans vackra anlete strålade, och det låg något jublande i hans kraftiga stämma, då han sade: »Ja, ja, res när som helst — i morgon dag — men med det villkor att jag får komma efter mycket snart och hämta min värdinna och föra henne som fru i huset tillbaka till mitt hem. Säg, Ellen, vill du bli min hustru,» slöt han vekt och innerligt.

Och Ellen såg på honom, och hennes ögon blefvo de ledstjärnor, som han följde genom lifvet.

Nästa dag reste Ellen hem, men den julen blefvo alla barnen i tant Malas barnhem bjudna på kaffe med dopp hos unga fru Lundgren, född von Klingen, och när gästerna mätta och rödda togo afsked, gaf dem värden hvar sin guldfemma till minne af värdinnan.

Mina.

En kvinna borde visa stor blygsamhet rörande sin lärdom och dölja den omsorgsfullt, framför allt inför andra kvinnor, när hon vet något, hvarom de äro okunniga.

Madame de Puisieux.

Tomtelek

*När gården är tyst och nymånen klar,
då syssla tomtarne, flinka en hvar.*

*Då lysa små lufvor i eldröd ring,
då fladdra gråkappor neyden kring.*

*De sjunga så gladt uti stjärnekväll:
»Slumren, små korn, under snöhvitt füll.»*

*De breda en lufva kring sparfvebo:
»Hvilen, små vingar, i ro, i ro.»*

*Där tittar en liten i skorsten ned:
»Nu omkom gnistan på kolsvart led.»*

*Där kikar en liten i ladulås:
»Broka står skinande fet i bås.»*

*Där gluttar en liten i stugan in:
»Barnet det soffer i lullan sin.»*

*Där trängas små lufvor i källarglugg,
de tissla, tassla och le i mjugg:*

*»Titta på krukans med honung så söt,
där lägger kissen sin nos i blöt.»*

*Vid själfvaste fönstret till jungfrubur
skalkögda nissar sitta på tur:*

*»Uppe är Greta och skrifver, ha, ha,
Nej till den gossen, som far gaf ja.»*

*Då fnissa de små bakom rutans is,
och vinden rasslar i frostigt ris.*

Anna Knutson.

Blommor.

För Idun af Helena Nyblom.

»Grop de fleurs!» — »Allt för många blommor!» är ett uttryck, som man tämligen ofta kan ha anledning att använda, när det är fråga om mänskligt tal.

Det slags poesi, som endast består af »ett blomstrande språk», har Sverige också haft sin stora portion af. Dessa festtal, där föremålet för hyllningen begrafns under smickrande uttryck, och dessa begrafningstal, där en fattig, syndig människa, som stoppas i jorden, får ett regn af artigheter efter sig, som om det var en förnäm gäst man följde till dörren, allt detta slags blomsterkastning är man ganska van vid och ganska trött på. Det är vid sådana tillfällen det uttryck passar, som säger: »Idealet kan gå under i välmening». Hufvudsaken blir fullkomligt otidlig för en genom alla de prydnader, som sättas på, liksom en aria, hvilken sjunges med allt för många fioriturer.

Orsaken hvarför man finner alla dessa praktord i språket så öfverflödiga ligger nog däri, att man känner, att det är en tomhet, som skall täckas med ett blomsterregn. Ett uttryck, som icke har något innehåll, verkar alltid fränstötande eller gör alldeles ingen verkan på en.

Annorlunda är det i naturen!

Der finnes ingenting, som icke har en orsak för att existera, intet, som icke är uttryck för en hel lång rad af förutsättningar

och därför kommer som ett logiskt resultat, — ett sorgligt eller glädjande resultat.

Naturen kan nu, en gång för alla, icke ljuga, och det är därför man alltid vänder tillbaka till den, ty äfven när den är hård och grym, är den alltid sann.

Mången har säkert lagt märke till, huru ofta vissa blommor gifva en viss prägelse åt ett landskap. Det förefaller en nästan, som om det vore blommorna, som betecknade de olika landskapens karaktär.

Och dock äro blommorna resultatet af den olika jordmånen karaktär. Det är den våta, den steniga, den sandiga jorden, som skapar den vexlande floran, men man tänker mindre på orsaken än på resultatet, det är resultatet man gläder sig öfver, och det är det man minns.

En så liten och obetydlig blomma, som ljungen bär, kan, i den oändlighet hvarti den utbreder sig, ge en ganska säregen färgton till stora, vida landsträckningar. I bergtrakter och på sandhedar, där ljungplantan växer, klär den landskapet i en varm, omväxlande färgprakt.

När sommaren är inne och ljungen blir rödviolet, lilas-färgad, karmosinröd, ger den en sådan skala af sammetsaktiga färger åt jorden, att det först och sist är ljungen man minns.

I England såg jag första gången ljungen blomma i stor utsträckning, och ännu många år efter, då jag tänker på England, ser jag dessa violettröda sträckningar af böljande jord med höstsol öfver.

Ljungen har ingen doft, men den har underbara färgskiftningar och förmågan att kunna eröfra genom samlade legioner.

Ett helt annat intryck än det, man får af ljungen, får man af våtblommorna i de först utslagna björk- och bokskogarne. Ljungen är hård och risig och kan hålla sig länge afplockad, utan att vissna, den är skapad att trotsa höstens stormar och regnskurar.

Hvitsipporna, som komma i tusental med den första värmande vårsolen, äro ömtåliga varelser. Deras stjälkar äro sköra som solstrålar, och deras fina blad smälta nästan lika lätt som snön, hvilken ännu ligger i deras närhet.

Man skall helst icke plocka dem, utan låta dem stå och täcka den ännu frusna jorden med sin blomstersnö.

På intet ställe har jag sett sipporna göra ett så öfverväldigande intryck som i bokskogarne i Danmark. Marken i bokskogarne är annars betäckt med de många vissnade bladen från det förfutna årets löf-fall, och om sommaren gör den därför ett visset, sterilt intryck.

Men de otaliga, spirande våtblommorna, som finnas gömda i denna jord, komma en gång om året och bryta sig igenom. Just då bokskogen står i sin första glans (och då är den den mest idealiska skog, som grönskar), då bryter hela skogsbotten ut i ett enda hvitt ljus.

Blåsippor finnas visserligen också däribland och likaså gullvifvor och skogsstjärnor, men hufvudsakligen är det dock hvitsipporna, som gifva uttryck för jordens lycksalighet öfver att vakna till lifvet igen. Det ser ut, som om en engel hade flugit hän genom skogen och strött jorden full af millioner hvita stjärnor. De dofta endast svagt, och de vissna hastigt, när man plockar dem, och efter få dagar är hela denna här af blommor, som har stormat jorden, spårlost försvunnen.

Så snart skogen börjar mörkna det minsta,

Prima Tvätt-Tvål,

den bästa i handeln förekommande tvålsort och därjämte det mest praktiska och ekonomiska reningens. Försäljes hos de flesta specerihandl. såväl i stänger som utstämplad i stycken om 400, 200 och 100 gr. Efterse att tvålen är stämplad **Hyllin & C: i**, ty endast då garanteras för, att den är utgången från

så snart en starkare värme böljar genom luften, äro de borta, lika hastigt som de kommo.

Det är, som om de inte kunde tåla att möta lifvets vanskligheter, utan endast existerade, som en känsla eller fantasi kan existera, och man minnes dem också, som man minns en lycklig dröm från sin ungdom.

Men de följas snart af andra blommor, som också komma i härskaror och ge hela jorden omkring oss en alldeles säregen prägel, — och det är fruktblommorna och med dem de blommande buskarne, syrener, guldregn, viburnum, hagtorn, hvilka, alla på en gång, ge allt hvad de ha. På ingen tid af året bryta blommorna fram i en så öfverflödande rikedom. Fruktträdgårdarne se ut, som om de vore öfvertäckta med snödrifvor af blommor, de snöhvita päronträden stå där bland de hvita och ljusröda äppelträden, och där emellan ösa guldregnsbuskarne sitt guld, så att det flyter ned utefter alla grenar, och syrenerna knuffa hvarandra i sidan för att få plats.

Det är öfver denna första sommarens blomningstid en hänsynslös slösaktighet, som endast den första ungdomen känner.

Så bära sig människorna åt i det första utbrottet af en ung och lycklig kärlek. Det är ett fullkomligt förtroende, en gränslös lust och längtan efter att skänka allt, säga allt, jubla från morgon till afton.

När man tänker på denna första sommartid, är det blommorna man i synnerhet minns.

Man ser dem lysa och rodna, stråla och brinna öfver alla buskar och träd. Och under trädens och buskarnes blommor har man sedan allt, som samtidigt välta fram ur jorden: tulipaner och narcisser, auriklar och pioner, allt som strålar i färger och ljus. Är det någon tid, då blommorna behärska jorden och ge sin prägel åt hvar enda odlad fläck, så är det då.

Men sedan uppstår en tystnad.

Det är blott som en kort öfversvämning af ett stort, vildt blomsterhaf, denna första blomstringstid! Den sköljes hastigt bort och försvinner, och jorden öfvergår till sommarens mognare och mera arbetsamma period, då blommorna blott odlas gruppvis, och då man mera sysselsätter sig med att få frukten att mogna.

Men midt i sommaren kommer så ett nytt utbrott af den poesi, som till och med den allvarligaste arbetsjord gömmer på.

Det är rosornas tid!

De trädgårdar, där man särskildt älskar och odlar rosor, få också af rosorna en alldeles egen prägel. När man tänker på ett sådant ställe, tänker man på rosor. Man ser dem klänga upp för husets murar ända upp till skorstenarne, man ser dem på alla buskar i alla färger. Man minns, hur man har beundrat dem i alla deras olika nyanser och arter, och man tänker på dem som på höjdpunkten af sommarens lycksalighet.

Ingenstädes har jag fått ett sådant intryck af rosornas öfverflöd som i Cannes.

Som bekant odlar man i denna stad blommor till parfym och däribland stora åkrar med rosor. Men de rosor, som användas till rosenparfym, äro ett särskildt slag, mest liknande vilda rosor och växande på låga buskar, hvilka afskäras korta, så att de ej såsom växt egentligen pryda landskapet.

Men däremot finns där en oändlighet af alla andra rosensorter.

Klängrosorna krypa upp i de högsta träd och öfversälla dem med buketter af sina små hvita och gula blommor. Öfver alla de murar, som här omge trädgårdar och parker, kasta sig klängrosorna ut, som om de störtade sig i

ett bad, och bland dessa rosor träffar man icke blott lösbladiga buketterosor utan man ser täta, mångbladiga rosor som gloire de Dijon, Maréchal Niel och stora, mörkröda, tunga rosor, som blanda sina kvistar och grenar i hvarandra och slå ut i så otaligt många blommor, att man knappt fattar, huru de kunna få plats.

Redan under det de stodo i knopp, undrade man, huru alla dessa otaliga knoppar en gång skulle kunna rymmas, då de slogo ut, men de skaffade sig plats. De trängdes så tätt som människor, hvilka vilja se på ett triumftåg, de kröpo upp på hvarandra, lade sig tillsammans i pressande klungor och fyllde alla murar, alla hus, alla staket med millioner doftande blommor!

Som bakgrund till trädgårdarne i Cannes ser man alpernas snötäckta toppar långt borta mot den blå luften, i förgrunden störta de brännande röda rosorna ut som jubelrop i solskenet!

Jag minns särskildt en rätt hög klippa, som var alldeles betäckt med hvita och ljusröda rosor, som kastade sig ned öfver stenarne som ett vattenfall; andra klippor voro alldeles betäckta af blodröda kaktusblommor. Den lilla oansenliga planta, som till hälften dolde sig bland stenarne, slog plötsligt ut i en häftig, röd flamma, och alla dessa flammor inhöljde klippan som i eld.

Vid Como-sjön har jag också sett, huru ett slag af blommor har kunnat eröfra en stor utsträckning jord. Så till exempel nerierna (oleandrarne, som de kalla dem i södern). Deras långa grågröna blad ha ingen vidare skönhet och buskarne växa ofta risigt, men när blomstertiden kommer, slå de ut i en sådan mångfald af rosenröda, mandeldoftande blommor, att det på afstånd ser ut, som om en tjock rosenkrans omvirade de vägar, där de växa.

Ett berg vid samma sjö var från foten till toppen betäckt med ljusblå hortensia, så att man på afstånd trodde, att det var inhöljdt i ett särskildt lysande luftlager.

(Forts.)

Från velocipeden.

Velocipedporten börjar vinna allt större terräng äfven bland damerna i vårt land, och dess hitills mest framstående utöfvarinna, lärarinnan fröken *Nanny Palmkvist* i Helsingborg, har för sina duktiga hjulsportsbragder under de sista åren låtit ofta tala om sig. Vi äro därför också öfvertygade, att våra läsarinor skola känna sig intresserade af följande lilla skildring, som fröken Palmkvist tillsändt oss från sin senaste längre velocipedfärd från Helsingborg till det i somras afhållna lärarinnemötet i Jönköping, om än densammes nedskrifvande af flere oundvikliga omständigheter blifvit försevad, hvilket författarinnan ber oss ursäkta inför våra ärade läsarinor.

* * *

Högra pedalen opp, högra foten på den, ett fast tag i styrstångens båda handtag, ett raskt hopp opp i sadeln, och jag var redan ett godt stycke på väg mot Jönköping. Från höjden öster om staden kastade jag, sittande i sadeln, en blick bakom mig till »Sundets pärla», till dess vackra infattning, sundet och de lummiga backarna, såg på klockan — hon var redan 12.20 e. m. — och styrde mot Markaryd, målet för dagens ridt.

Utkommen på landsbygden mötte jag allra

först — en man! Ett lyckligt förebud, efter hvad män alltid haft privilegium på att vara! Hvarför? — Han ställde sig aktningfullt allra ytterst vid vägkanten, sänkte sin af ålder och nötning gulnade hatt mot jorden och hälsade ordagrant som följer: »En riktig fröken! — En riktig fröken! En rik —». Jag hörde ej mer. Men i förbifarten ägnade jag den »ridderlige» en bugning, som borde tillfredsställa t. o. m. en mindre nött »riddare» än min.

Hvad vägarna lågo hårda och fina! Huj! hvad det gick undan för bara ett fjärdedel kilograds drifkraft! Benga prydliga skolhus — heder åt dem, som velat det! — Bjuf och röken från dess grufvor, Åstorp och dess kyrka, Söderåsen som en buktande linie öfver en ljusare botten trädde fram och försvunno lika snabbt för mina ögon. Åker och äng började brytas itu af smärre skogsbackar. Jag hade kommit in i skånska skogsbygden och for på alltjämt de präktigaste vägar, hvita af sol och torka, med den moderata hastigheten af tio kilometer på tre fjärdedels timme vidare norrut.

Men under det att nejden växlade karaktär för mina ögon, dessa ögon, som i all samdräkt med kor, getter och får lustvandrade i »grönan skog», vände mina tankar tillbaka till den hälsning, som redan vid färdens början blifvit min. »En riktig fröken!» hade mannen komplimenterat. En kvinna, som tvättat kläder i närheten af min väg, hade ropat till mig, medan hon entusiastiskt svängde kring med ett plagg ur tvättbaljan: »Det var det duktigaste jag sett af en flicka!»

»Duktigare» saker af »flickor» har jag sett, och »duktigare» bragder väntar jag få se, liksom jag lifligt hoppas på handlingar och företag från mina medsystrars sida, som skola bära vackra vittnesbörd om »riktigt», odladt och själfständigt hjärtelag. Men icke desto mindre: de vänliga tillropen glädde mig, och sanningen att säga — de glädja mig än. Ett vänligt ord genljuder länge, ett hjärtlost, obetänkt träffar som slaget af en snärt, häftigt, men — glömmas ofta med svedan.

Den »allmänna meningen» om dam velocipedspport har ändrats icke obetydligt under sista tiden. Då jag för ungefär blott ett år tillbaka visade mig för första gången på två hjul, vållade jag en icke ringa oro i vårt annars med undantag för riksdagsmannaval, skolrådsval, skolhusbyggnadsfrågor, och prästval mycket lugna samhälle. De älskvärda helsingborgarne, som i en hel del fall ännu alltid finna sig väl vid det gamla ordspråket »skynda långsamt», korsade sig och visade den djupaste indignation. Kviunorna visade sig, sanningen att tillstå, hårdast skakade och djupast kränkta af det vederstyggliga exemplet, jag företedde. Månet blidt och blått kvinnoöga vände sig i de dagar melankoliskt mot det blå, under det att kvinnliga läppar, om de ej slöto sig öfver outtalade tankar, ifrigt diskuterade, hvad som syntes eller icke syntes af min stackars kroppshydda. En hade tvärs igenom strumpa och stöfvvelskaff sett en kvinnlig vad sticka fram, en annan konturerna af ett helt kvinnligt ben, en tredje två kvinnliga ben, som »vefvade och trampade precis som två karlben».

Och de »skakade och kränkte» suckade och suckade om igen, så att sundet häfdes i små vågor, som sympatiskt suckade mot strand. Och af alla dessa suckar växte upp en liten motvind, som hejdande trädde min ende och nye Pegasus emot och tvang honom röra sig i stad och närmaste omämg i en sedigare gång, än han af naturen var danad till!

Men starkare tryck på pedaler! Stormen har saktat af, suckarna ha tystnat. Om en yngre helsingborgska nu suckar, så är det i nio fall af tio för en velociped. Rid på alltså! Många damer hafva fritt erkänt, att de vilja komma efter. Vill man, och inser man välsignelsen, så — för att få pengar till »hästen» — en hatt, en kapp mindre bara! —

Hvilken dag, hvilken sommarluft, hvilken sommarfägring, hvart man blickar! Gula och gröna fält, ångar och kala backar, en liten skogsdunge då och då af björk och bok, gran och furu, ilar man »pibende grad» förbi, under det att doften af slaget och icke slaget gräs, af björklöf och barrskog strömmar en emot och begärligt inandas af ända till sin bas kraftigt vidgade lungor. Ögat glänser af lust, huden rodnar, muskler spänns af energi och kraft — en kraft, som man kanske aldrig drömt — hjärtat klappar i en raskare takt och drifver fram genom ens kropp i hastigare lopp ett lifligare syresatt, högrödare blod. Hur man känner sig ungdomlig och varm! Hur ha de kommit, denna lefnadslust och denna ifver? Hur denna harmoni mellan kropp och ande, mellan människa och den natur, man rör sig i? — »Hälsans gåfva dyraste gåfva!» uttalade jag omedvetet. Hälsa är lycka. Velocipedridt befördrar hälsa. Ergo: Velocipedridt befördrar lycka.

På styrstången hade jag bundit fast mina nödvändigaste reseffekter. En impregnerad regnkappa, en klädning (ifall resdräkten blefve genomblöt), ett par linnen och strumpor, ett par böcker, det var allt och ändå en god del för mycket. Ty vid sportsfärder måste man inskränka sina behof på reseffekter till det minsta möjliga. Däremot bör man beräkna resdräkt, skodon så solidt som möjligt. Ty man råkar ut för regn och solsken, för goda och dåliga vägar, för små olycksöden, som ej kunna undvikas. För den skull bör resdräkten göras af mörkt, mjukt tyg, som »för sig». I stället för de besvärande underkjolarna bör man bestå sig en underdräkt af sammanhängande lifstykke och benkläder af samma tyg som ytterdräkten och fodrade, hvars tyngd uppbäres liksom ytterdräktens af axlarna. Alla plaggen böra gifva kroppen tillräckligt utrymme. Det är af särskild vikt att bröstkorgen kan för en kraftig in- och utandning röra sig fritt. Inga band få »dragas åt» kring veka lifvet.

Emedan jag föreställde mig, att vägen öfver Örkellunga, Fagerhult, Markaryd, Ljungby och Värnamo, utom det att den var den kortaste, skulle ligga jämförelsevis jämn och därtill erbjuda turisten sevärda platser, hade jag bestämt min färd däröfver. Mina djärfvaste förhoppningar öfverträffades åtminstone hvad vägen angår: ända till omkring åtta mil söder om Jönköping ligger den jämn och fin med högst få backar. I Fagerhult har man nu visserligen starkt kuperad mark på en mindre sträcka. Men det är en så frisk motion träna sig upp till höjderna, och det är något utomordentligt »fröjdefullt» med fötterna på hvilpinne ila utför sluttningen på backens andra sida.

Men man kan också hamna i landsvägsdammet, om man är för öfverdådlig i utförsbackarna. Deuna kloka slutsats drog jag, då jag efter en sådan där mislyckad flykt utför gjorde mitt bästa för att upläna de allt för tydliga märkena efter en allt för innerlig beröring med allas vår moder jorden. Min »jordafärd» var så mycket mer snöplig som den haft åskådare.

»Själreflegerande sadelställning för damer.»

— »En dam behöfver ej stiga ur vid möte med rädda hästar; kan hvila sittande i sadeln.» — Damerna äro bekväma, ja. Men hur vill man dra växel på denna arfsynd? Sport är ju ägnad att utveckla vighet, styrka, kraft, icke bekvämlighet. Den dam, som är så bekväm, att hon icke, då så påfordras, vill stiga af velocipeden, som icke genom användning af trampen kan svinga sig opp i sadeln — en mycket enkel konst för öfrigt — den gör helt säkert klokast i att stanna hemma. Skygga hästar blifva ej mindre skygga, därför att velocipeden stannar på vägen. Ofta måste den kastas i närmaste dike, medan de uppskrämda djuren passera förbi. Den, som önskar hvila efter en längre ridt, gör det troligen icke i sadeln utan på — dikeskanten.

Ljungbackar på ena sidan, Lagans ådal på den andra, sådant ser Småland ut från vägen till Ljungby. Täck ligger dalen på ömse sidor om den speglade ån, obeskrifligt täck ligger Vidöstern i sin rika, gröna infattning af lummig löfskog. Smeksam springer här och där en udde ut i vattnet, öfver hvilket alar och andra strandens träd böja sig än längre ut för att skåda sin sommarfägring i vänliga vägor. En ko, som glupskt äter dälens saftiga gräs, en get i allt sitt naturliga okynne, ett människobarn, som latas i gräset bredvid sin liggande velociped, störa ingalunda tafians poesi. Utsikten från bron öfver Lagan vid dess utfall i Vidöstern: glöm ej tillräckligt länge njuta af den, herrar och fröknar turister! Sjön, stränderna, Värnamo, allt tillsammans bildar ett helt af obeskriflig täckhet, stämningfullhet, som i all sin fridfulla skönhet fångslar t. o. m. icke födde smålänningar.

Med smålandsbackar, sandmoar, dåliga vägar får man formerna en närmare bekantskap, ju närmare man nalkas Jönköping. Vore icke vägarne så fullständigt utan »bund» och grund, man föredrogo bestämdt trots kapploppningsmaskin och naturanlag krypa på alla fyra upp till den hvassa backryggen. Har man så hunnit upp på backens krön, så skådar man blott nedanför en sluttning, utför hvilken man endast kan gå, en ny ättestupa, uppför hvilken ens väg går fram. Om och om igen samma syn och lervälling, som stod bara upp på halfva stöfvelskafet.

Allt har en ände. Uppför och utför hur många backar jag gått, där låg ändtligen Vättern nedanför mig! Och där som en tafra ur »Tusen och en natt» i mänsken och strålande i den ståtligaste illumination Jönköping. Aldrig kan jag glömma den synen! Mänsken, glänsande vattenspeglar, en mörk landremsa liksom simmande på vattnet, konturer af hus med och utan torn och — ljus! ljus! ljus! hvart och ett reflekteradt af vattnet. Kringramande detta skogens och de otaliga kringliggande däldernas djupa och skarpt framträdande skuggor, öfver hvilka de högre uppspringande höjderna, öfvergjutna af ett svagt mänsken, ställt sig som en yttersta vakt.

Genom dessa oupplysta skogar, hvilkas mörker från den plats, där jag stod, nästan förskräckte mig, genom dessa djupa dälder och öfver dessa något bättre belysta höjder hade jag i kvällen dragit mig fram, själf en mörk »reflekterande» skugga i darrande mänsken, till Vätterns strand, som låg där framför mig så underbart skön.

Vid målet ännu ett mål. Alltså besteg jag ännu en gång kapploppningsmaskinen, för umed Vättern — hvilken härlig färd! — in i staden, genom dess gator, styrde upp i en gata och ett nummer vid den, steg af, knackade.

Jag har endast att tillägga: jag blef insläppt, ehuru jag kom sent. Jag är kvar än.

Endast glada och välsignade minnen har jag kvar af min angenäma sommarfärd. Jag far nästa sommar, troligen, ut för att samla nya. De behöfvas under långa, arbetsamma vinterdagar. Då väntar jag möta många, ute i samma afsikt som jag. Kanske bör jag nämna, att jag då har hopp om resa i sällskap med och som ciceron för en landsmaninna från Washington och några amerikanska misser. Kom med! Såvida jag icke vinner Idus pris och reser fritt till Chicago.

Alf.

Ur notisboken.

Kvinnoklubbens femårsmöte ägde rum den 27 okt. härstädes uti dess lokal, Mästersamuelsgatan 13. Sedan ordföranden hälsat de närvarande välkomna till ett nytt verksamhetsår, framhållande att klubben nu kunde se till baka på en 5-årig tillvaro, upplästes styrelsens berättelse, af hvilken framgick, att under förra vinterns lopp hållits femton samkväm samt två soaréer å Hotel Continental, den ena af dessa för hufvudstadens fattiga, hvilken inbragt öfver 1,600 kr. Af en medlem hade under vintern en gång i veckan hållits föredrag i hälsolära, hvilka föredrag följts med stort intresse. Säsom särskildt glädjande påpekades att klubben, så väl vid ordinarie samkväm som andra aftnar, varit synnerligen flitigt besökt under senaste året. Revisionsberättelsen upplästes samt godkändes, och full ansvarsfrihet beviljades styrelsen.

Till styrelsemedlemmar utsågos fruarna S. Boström och N. Frölander samt fröknarna H. Andersson, Ch. Bandelin, S. Gumælius, Ch. Nyqvist, M. Svensson, A. Tibell och E. Ullmark samt till suppleanter fruarna A. Burén, C. Raphael och A. Oberg.

Fru Eva Wigström, den under pseudonymen »Ave» för Idus läsarinna väl bekanta författarinnan, som under många år sysselsatt sig med studier af folkbruk och folkdiktning, har i dessa dagar rönt den utmärkelsen att af komiterade för den »Folklore»-kongress, som nästa sommar kommer att hållas i Chicago, erhålla medlemskallelse samt en inbjudning att lämna bidrag till dess arbeten.

Portarne öppnas. En korrespondent till Idun skriver: Från och med den 20 okt. börjades en ny æra för Edinburghs universitet. För första gången upplät universitetet då sina lärosalar för kvinnor, för första gången höllo dess professorer sina föreläsningar för ett auditorium af båda könen. Våra damer tyckas ej vara sena att draga fördel af det tillfälle till studier, som nu erbjudes dem. De syntes talrikt representerade inom hvarje fakultet, ehuru de ämnen, hvilka bäst öfverensstämma med kvinnans uppgifter och fallenheter, helt naturligt räknade de flesta studerande.

Det fanns säkerligen många, som af kvinnlig blygsamhet höllo sig tillbaka af fruktan för en demonstration från deras manliga studentkamraters sida i anledning af den betydelsefulla tilldragelsen. Mottagandet var äfven kanske väl stormigt, ehuru bullret på de flesta håll var uttryck af belåtenhet och sympati.

Presidentskan Harrison död. Telegram från Washington meddela, att presidentskan Harrison, som varit svårt sjuk i några månader, den 25 okt. aflidit. Fru Harrison var född *Carrie Scott* och dotter till en prestman i Ohio. Hon gifte sig 1853 med nuvarande presidenten, som då var blott 20 år och nyss blifven advokat. Inkomsterna voro små, men den unga frun, som var en förständig hushållerska, på samma gång som hon var en bildad och talangfull kvinna, fick dem att förträffligt räcka till och lyckades skapa ett angenämt hem för den unge advokaten. När hon många år senare såsom presidentens gemål gjorde les honneurs i Hvita huset i Washington, förstod hon att göra sig populär och allmänt afhållen och aktad. Under den långa sjukdom, som nu slutat med hennes död, fick hon också från olika delar af unionen mottaga en mängd bevis på deltagande och sympati. Hennes make vakade troget vid

hennes sjukbädd och kunde icke förmås att vika därifrån vare sig för att arbeta för sin kandidatur vid det stundande presidentvalet eller för att fungera vid den nyss firade invigningsfesten i Chicago.

I kärlekstjänst. *Kate Marsden*, hvilken unga engelska vi förut omtalat för hennes uppoffrande verksamhet bland de spetsiska i Sibirien, har någon tid uppehållit sig i London, hvarifrån hon inom kort afreser till Förenta staterna. Här skall hon företaga en föreläsningsturné för att samla penningar till anläggande af två kolonier för spetsiska i Sibirien. Under sin vistelse i London har miss Marsden haft audiens hos prinsessan af Wales och prinsessan Christian af Slesvig-Holstein. Äfven till drottningen på Balmoral har hon varit kallad.

Vid sjukbädden.

Några ord om grunddragen af en naturenlig sjukvård.

Af *Fr. Müller*.

(Forts. o. slut från n:r 42.)

Hvad läget i bädden angår, väljes detta efter den sjukens önskan och välbefinnande. Det skall då alltid af sig själf bli sådant, att alla muskler hvila och intet viktigt organ tryckes eller blodomloppet hämmas. Vill den sjuke sofva, intager han helst ett lindrigt åt högra sidan böjdt läge, så att hjärtat blir friare och lefvern ej trycker på magen och tarmarne. Den sjuke har därunder hufvudet endast helt litet böjdt, men lägger det aldrig bakåt, drar upp benen något litet och kröker knäna lindrigt. Mången sjuk kan genom att iakttaga denna enkla föreskrift falla i den efterlängtda sömn, han länge måst umbära. Läget på rygg är däremot nästan uteslutande skadligt. Det framkallar lätt ängslan, drömmar, s. k. mara, könskongestioner etc. Läget på rygg kan till och med vid akuta lunginflammationer vara förenadt med stor fara. Den sjukens hufvud bör hvila så djupt som möjligt, likväl icke nedsjunket i kuddarne; allra minst får det ligga för högt. Det nedsjunkna läget gör hufvudet hett och öfverfylldt af blod; det höga läget har i längden nästan alltid bröstsvaghet till följd.

3. *Sjukvården* i trängre bemärkelse. En naturenlig uppässning af den sjuke är den viktigaste faktorn i hela sjukvården, emedan denna icke blott afser de kroppsliga behöfven, utan äfven är af högst verksamt inflytande på den sjukens lynne. För att detta inflytande skall vara riktigt välsignelsebringande, måste den sjukens hela behandling grundas på en uppriktig och offervillig kärlek.

Hvad den psykiska behandlingen angår, gäller det att så mycket som möjligt upplifva den sjuke, att sysselsätta hans nedtyngda sinne med glada, uppriskande bilder och att hålla all förgelse, alla bekymmer och sorger borta från honom. Samtal om olycksfall och mer eller mindre sorgliga händelser höra icke till sjukrummet, ty sådana saker uppröra den lidande, äfven om han ej låter märka det. Sorgebud, som ovillkorligen måste komma till hans kännedom, få ej meddelas honom förrän efter en långsam förberedelse. Motsatsen kan ha de ödesdigraste följder.

Aldrig skall den kärleksfulla vårdarinnan väcka den sjuke ur hans sömn, ty hon vet, att han icke så snart kan somna om. Lika litet bör man tilltala honom plötsligt eller låta honom ligga och vänta på sin vård eller på att få en önskan uppfylld.

Friska blommor göra den sjuke stor glädje, detta borde de sjukbesökande lägga på minnet

och tänka, att det är bättre att med blommor glädja den sjuke i lifstiden än att vid begrafningen bölja kistan med deras prakt.

Den sanna kärleken blir först riktigt satt på prof, då den sjuke en längre tid hålles fjättrad vid sängen. Då först visar sig, hvad den offervilliga kan åstadkomma i en aldrig förtröttad vård af den lidande. Hit räkna vi alla de hjälpmedel, som finnas till häfvande eller lindring af plågorna eller till påskyndande och säkert återvinnande af hälsan, såsom inpackningar, kompresser, sittbad, halfbad, ångbad etc.

Beträffande dieten, som den sjuke bör iakttaga, får denna ej vara hetsig och bör därför bestå af okryddad föda, så mycket som möjligt vegetabilisk. Oafsedt att köttätandet ofta starkt befördrar utbrottet af många sjukdomar, är det ovederläggligt bevisadt, att flere sjukdommar genom vegetarismen jämförelsevis lätt kunna häfvas och botas, ifall någon bot verkligen är möjlig. Dit höra alla febersjukdomar, tuberkulos, magsjukdomar, njurlidanden, gikt och feumatism, skörbjugg, nervsvaghet o. s. v. Vidare bör ifrån sjukkosten uteslutas njutningen af te, kaffe, vin, öl och brännvin — tobak och cigarrer medräknade. Alla dessa saker duga icke mycket till för friska och kunna således så mycket mindre vara lämpliga för sjuka. Af de vanliga kryddorna inskränkes användningen af salt till det allra minsta möjliga, ättika, senap och peppar etc. undvikas helt och hållet. Som dryck mot törst användes klart, friskt brunsvatten, för omvexlings skull då och då blנדadt med någon fruktsaft. Att rekommendera är att klunkvis dricka friskt vatten, särskildt för alla som lida af dålig matsmältning. I stället för te och kaffe ger man den sjuke god, söt mjölk och tjärnmjölk samt dekokt eller välling på hafre-, korn- eller klimjöl. Frukt borde ej saknas i något sjukrum och i alla former, färsk, kokt, torkad eller inlagd, gifvas den sjuke, så mycket han själf önskar.

En sjuk har vanligen ingen eller helt liten aptit. I detta fall bör man likväl akta sig för att mot hans vilja truga på honom mat eller dryck, emedan matsmältningsorganen ej tjänstgöra ordentligt och den sjukens plågor sålunda endast ökas. — Aldrig får en sköterska låta narra sig af den sjukens skenbara svaghet att genom kraftig näring söka stärka honom — ofta nog bakom läkarens rygg — hvilket sedan regelbundet har patientens försämring till följd. Ingenting följes väl så ogärna, som om läkaren föreskrifver sträng diet. Då heter det genast: »Det går ej an; den sjuke förlorar helt och hållet krafterna. Den stackarn måste äta, eljes dör han af hunger.» — Oafsedt att den friska människan i vår tid äter mycket mera, än hon till en normal livsverksamhet behöfver, behöfver den sjuke, som ligger och sålunda ej förbrukar några stoffer genom rörelse och arbete, endast helt litet föda. Ja, vi gå ännu längre och säga, att måttlighet i födan är vid många sjukdomar en ytterst viktig faktor för hälsans återställande. Under många feber- och inflammationstillstånd är det till och med nödvändigt att tidtals undvika all föda.

Men icke blott under sjukdomstiden, utan äfven under tillfrisknandet, fordras ständig uppmärksamhet, och bör då iakttagas en återhållsam och mild diet, vistelse i frisk bergs- och skogsluft, lagom kroppsrörelse, omvexlande med tillräcklig hvila, god hudvård och förströelse.

Mycket skulle ännu kunna anföras, men ändamålet med dessa rader: att framställa grunddragen af en naturenlig sjukvård, torde få anses uppnådt.

Teater och musik

Kunzl. operan. I lördags och måndags återuppfördes Bizets populära opera »Carmen», som nu fått ökad intresse genom fru *Jungstedt-Lindens* uppträdande i titelrollen. Tyvärr hafva vi båda gångerna varit förhindrade närvara och kunna därför endast konstatera, att omdömena hos såväl kritiken som publiken varit ganska olika. Somliga hafva haft nästan för mycket beröm för henne, andra hafva förhållit sig ganska reserverade. Antagligen har utförandet af den tacksamma rollen haft att uppvisa både förtjänster och brister, och begärligt är ju ej heller, att fru J.-L. skall vara en i allo fullgod Carmen. — På onsdagen skulle fru J. L. för sista gången uppträda i samma roll. I dag (fredag) begynner fröken *Petrini* ett gästspel härstädes med utförandet af *Lakmés* parti, som hon kreerat.

K. Dramatiska teatern. I tisdags hade femtio år förlutit, sedan Dramatiska teaterns portar för första gången öppnades. Med anledning häraf gafs denna dag en festföreläsning, till hvilken direktör *Gustaf Fredrikson* inbjudit samtliga förutvarande skådespelare och skådespelerskor vid teatern, skriftställare och skriftställarinnor, som arbetat vid teatern, förutvarande ämbetsmän vid teatern, representanter för pressen, släktingar till teaterns grundläggare *Anders Lindeberg*, m. fl. Större delen af den öfriga publiken hade också infunnit sig i högtidsdrägt, hvadan teatern denna afton erbjöd en mer än vanligt festlig och intressant anblick.

Kort innan föreställningens början infann sig konungen, åtföljd af prins Karl och svit, hvarvid folksången uppspelades. Härefter vidtog festprogrammet, som öppnades med en festmarsch af *Foroni*, hvarpå hr *Hillberg* framträdde och med klingande stämma uppläste en af *Frans Hedberg* författad, särdeles lyckad prolog, i hvilken hylades minnet såväl af teaterns grundläggare som af dess mest framstående konstnärer under det gångna halfseket. Så gafs *Aug. Blanche's* odödliga sagolustspel »Döden fadder», hvartill *Carl Grabow* målat nya dekorationer. Utförandet af det på kvicka och bitande repliker flödande stycket var på det hela taget mycket godt. Särskildt hade de båda hufvudrollerna *Knut kolare* och *Döden* fått ett par goda representanter i hrr *Gründer* och *Örtengren*. En ännu något bredare och saftigare humor skulle dock ej skadat den förres spel, liksom den senare kanske ock bort göra sin roll litet mera parodisk. Bland öfriga rollnehafvare bör särskildt fröken *Åhlander* som fröken *Silfversvanz* framhållas. Det hela afslöts med en tablå, upptagande grupper och figurer ur stycken från teaterns föregående repertoar — allt synnerligen väl anordnad.

Samma program var anslaget till de båda följande dagarne.

I dag fredag har Dramatiska teatern åter anledning att gifva en festföreläsning, i det direktör *Gustaf Fredrikson* denna dag firar sitt 30-åriga jubileum som skådespelare. Programmet upptager »Klädeshandlaren och hans måg», med de värderade gästerna *Knut Almlöf* och *C. F. Lagerqvist* i *Poiriers* och *Verdelets* roller.

Vasateatern öppnade i måndags afton på nytt sina portar efter en genomgripande ombyggnad. Af den forna anspråklösa lilla salongen kunde den feststämda publik, som samlades till premiären, svårligen igenkänna ens hufvuddragen. Både scen och åskådarrum ha vidgats och höjts, den forna pelarkonstruktionen, som störde och skynde, har alldeles försvunnit, och i dess ställe presenterar sig nu allt ljusst, luftigt, elegant och lysande af glada färger och guld. Åskådareplatserna äro högst praktiskt anordnade, så att från alla håll den bästa utsikt erbjudes; särskildt synes det originella arrangementet med det mot scenen starkt sluttande galleriet med sina — parallellt med parkettstolsraderna — tvärställda bänkrader vara ett godt fynd. Af en charmant verkan är framför allt taktet med sin väldiga gyllene ljuskrona omgifven af medaljonger med artistiska porträttbilder ur en del favoritoperetter och stiftfullt inramade fält med genier och amoriner i lek och spel. *Victor Andréns* geniala pensel har här riktigt hedrat sig.

Efter en väl utförd festuvertyr höjdes ridån, hvarpå direktör *Varberg* framträdde och föredrog en med anledning af dagens betydelse författad prolog, i hvilken *Selfrid Kinmanson* i lustiga vers skildrade, hur »fru Thalia», som varit missnöjd med sin »gamla våning» på Vasateatern, redan »sagt upp», då emellertid värden skyndat att gå henne till mötes med den lysande reparation, hvars

resultat hon i kväll inbjudit sina gäster att konstatera.

Följde så som aftonens pièce de résistance Sullivans outslitliga »Mikadon», hvilkes förtjusande täcka musik och effektfulla scenerier som alltid togo publiken med storm. Med blommor och smattrande bifall hälsade vi vår Yum-Yum åter i fröken Ekströms behagliga gestalt och skrattade så hjärtligt som någonsin förr åt vår Koko i herr Strömbergs. Rollbesättningen var för öfrigt den gamla välbekanta på ett undantag när en vacker liten ackquisition till undantag, som sällskapet för den nya säsongen gjort från Göteborg i fröken Hamberg, hvilken med mycken täckhet i spel och sång utförde Titti Sings parti.

Det var en stämning öfver hela aftonen, som vi lifligt tillönska må halla i sig säsongen igenom.

Första kammarmusiksoarén ägde rum i tisdags i Vetenskapsakademiens hörsal efter ett synnerligen intressant program, upptagande sådana storheter som Cherubini, Brahms och Svendsen. Den förnämndes förtäfliga kvartett i ess-dur tolkades på ett synnerligen förtjänstfullt sätt, och särskildt väckte det lifliga scherzot och den praktfulla finalen ljudligt bifall. I Brahms anslående pianotrio sköttes pianostämman af hr Lennart Lundberg, som här fick tillfälle att dokumentera sig som en förtäflig pianist med klart och väl fraseradt föredrag. Hufvudnumret på programmet utgjordes emellertid af Svendsens charmant stråkkvintett i c-dur, ett af den genialiske tonsättarens friskaste och förtäfligaste arbeten *Aulinska keartetten* biträdades här af hr C. Sandqvist, och det sätt, hvar på de unga förtäfliga framförde den af friskaste ungdomslust sprudlande kompositionen, gjorde, att dess skönheter kommo till sin fulla rätt. Den talrika publiken var hörbarligen synnerligt belåten med sin afton.

Matiné var i söndags af operasångaren C. F. Lundqvist anordnad i Berns salong för ett välgörande ändamål. Självt ju en af våra allra populäraste sångare, hade matiné-gifvaren därjämte lyckats erhålla biträde af sådana förtäfliga som fröknarna *Holmstrand* och *Wolf* samt hr *Ödmann*, *Sellergren* och *Scholander*, hvidan det ej var underligt, att salongen ej blott var utsåld till sista plats, utan att också extra platser måste beredas. Lejonparten af bifallet tog nog matiné-gifvaren själf med sitt förtäfliga föredrag af Södermans bekanta ballad »Värningen», trenne förtjusande visor af Schubert och några svenska folksvisor. Men äfven de öfriga erhöles sin rikliga och välförtjänta del, framför alla hr *Ödmann* för Hallströms outslitliga Sorrento-visa. Ackompanjemang sköttes förtjänstfullt af hrr *Rundberg* och *Lindholm*.

Grefvinnan Mathilda Taubes soare, som skulle gifvits i går, har på grund af sjukdomsfall måst uppskjutas till tisdagen den 15 dennes.

Bara en bonne.

Utkast af

Cecilia Bååth-Holmberg.

Det var vid middagstiden, så där strax efter kl. 12; förmiddagens föreläsningar voro slut; ut från »Kuggis», hvars röda tegelgafvel vette åt Lundagård, den lummiga, berömda gamla promenadplatsen, strömmade en hel hop studenter; en del — oftast små, icke allt för väl-födda blifvande teologer — gick i små klungor, tre och tre, yttre gången för att taga sig motion eller »göra stora ronden», som det kallades att ängs yttergången gå rundt omkring promenad-platsen; andra åter, och det var i allmänhet »filosoferna», styrde kosan förbi Tegnérsstatyn ute på den stora öppna platsen och upp till »student-föreningen», dels för att läsa tidningar, dels för att uppfriska sig med litet brädspele före middagen; en del åter stannade en liten stund på kuggistrappan, satte binoklen till rätta och sneglade ned åt gången till venster närmast det forna gamla observatoriet, som en gång varit biskopssäte, men nu tjänade som akademiskt bibliotek, och från hvars stora tunga ekport strömmade en kall nästan unken lukt som af gamla fuktiga bokluntor. De allra flesta — till största delen slätravade jurister och mustacherade medikofilare — hade dock genast

vikat af in på denna gång till venster för att där promenera af och an — i estetiskt syfte, som någon leende sade.

Det vimlade af ungdom i promenaden så här i middagstimmen, och det lifliga pratet blef ännu mera högröstadt, när man rent af måste skrika för att ej öfverhöfvas af det dånande ljudet från klockorna i den vackra domkyrkan, som vid ena sidan begränsade den gamla promenaden, hvars höga ärevärdiga kastanjer och lindar nådde högt öfver stadens röda hustak.

Det förmärktes liksom en viss uppståndelse bland den lilla universitetsstadens ungdom; studenterna sträckte på sig, sågo intresserade ut, vände ständigt hufvudet åt den breda gången närmast bibliotekshuset och vårdslösa oförsvärligt sin hälsning, då de mötte någon af sina bekanta bland de unga damerna. Dessa sågo helt förtäfliga ut, pratade ifrigt och öfvertygande och sneglade föraktligt bort till samma gång.

»Bara en fransk bonne — litet för mer än en vanlig barnpiga!»

Upp och ned på den breda gången och helt nära intill väggen af den mörkröda byggnaden gick en ung dam bredvid en liten flicka med långt utslaget blondt hår, som ringlade sig kring hennes axlar och nacke och omgaf det fina, högmöjiga lilla ansiktet med de röda, runda barnakinderna samt förlänade deita en viss mjukhet, hvilken stred mot de stora blå ögonens icke barnliga uttryck.

Det var stadens lilla mest bemärkta adliga fröken, och den unga damen bredvid henne var hennes bonne, nyss införskriven från utlandet, direkt kommen från Neuchâtel och således åtminstone för stadens manliga ungdom ägande nyhetens hela behag.

Med stadens unga damer var förhållandet anorlunda; man kände ju icke denna tysta, allvar-samma främling; man visste intet om hennes »förlutna lif»; det var naturligtvis alltid något äfventyrligt i att så där skriftligen engagera sig af främmande människor i ett främmande land, och man kunde aldrig sätta sina fordringar högt nog; man var ense om, att tidens kraf på allvar vore fullt befogadt, och a. t. man ej finge gifva det minsta efter i detta; den lilla universitetsstadens unga damer, som genom att kläda sig om ej just illa så dock allt annat än »kokett» ville visa sig sanna och gedigna och uppbjöda öfver flärden, hade för längesedan utdiskuterat »Dockhemmet» och »Gångare»; de voro fullt på det klara med att Isben var »negativ», och fraserna »Brandes säger det» och »Brandes säger detta» hade nu aflöst af citat och anföranden ur Björnsons »Hand-ske» och fru Edgrens »Sanna kvinnor»; då man snuddade förbi de vittra kvinnliga små flockarne, hörde man ständigt: »det får ej prutas med idealerna — at piske samvittigheten, det må bli det viktigste i hvert hjem — en kvinnas förakt är en sund dryck — det er feigt ikke at leve efter sin egen lære»; framför allt var man ense om, att man ej finge visa »öfverseende», och att, när man ej kunde tolerera män med »don Juansglorian» kring sin panna, så borde man vara ännu strängare — eller rättare lika, helst lika sträng, ty »könsförtäfligheter må ophæves» — emot sitt eget kön, och man borde sålunda aldrig knyta en vänskapsförbindelse, ännu mindre någon ömmare sådan, utan att noga hafva forskat i vederbörandes »förlutna». Att »forskningen» stundom kunde leda vilse och föranleda falska domar, betydde mindre, endast »kravet på allvar» upprätthölles. Stadens unga damer kände sig sålunda helt upprörda öfver denna gåtfulla unga främling utan »förkläde» och utan af dem känd förhistoria, och som befann sig så nära dem, att de vid möten på promenaden nästan snuddade vid henne.

Och dessutom visste man, att hon i det adliga huset endast »betraktades» som en bättre tjänarinna; hon var ej med i familjen och fick naturligtvis ej visa sig i societeten, hvari hennes hushondfolk, såsom varande den förtäfligaste af stadens adelsfamiljer, intog en viss förrang.

Den unga främmande flickan var emellertid stadens enda »bonne».

Man visste, att hon ej förstod svenska; detta förlänade henne yttermera i de unga herrarnes ögon något visst pikant; de kunde då så mycket mera ogeneradt vid promenad förbi henne på den breda gången, där hon dagligen vallade sin lilla fröken, gnola: »Min tankes tanke ensam du är vorden», eller någon liknande smältande sång, i förhoppning att tonernas ljufva språk — om ej orden — skulle förmå de allvarliga, oftast rätt-framför sig sig blickande ögonen att möta deras eldiga, halft tränfulla ögonkast. Det hörde, i förbigående sagdt, till de unga herrarnes samfälliga vana, att när de sågo någon mera bemärkt individ

af det täcka könet komma emot sig på gatan, de, antingen de voro sångare eller ej, redan på långt håll började gnola någon känd melodi, gingo med spänstiga steg och raka knän, svängde käppen mellan fingrarna och antogo ett visst, halft likgiltigt, halft vekt uttryck, i det de fortforo att gnola, till dess den sköna hunnit ett godt stycke förbi dem.

Men ännu hade ingen kunnat berömma sig af att genom denna manöver hafva tilldragit sig den unga schweiziskans uppmärksamhet.

Att hon ständigt gick så ensam och aldrig möttes af en hälsning från någon jämnårig ung flicka väckte till slut ett visst uppseende bland studenterna; sågo af dessa påstodo litet elakt, att en af hufvudorsakerna härtill var mindre den förbisedda bonnens okunnighet i svenska än de unga vittra stadsdamernas okunnighet i franska.

I regn och rusk, i solsken och klar luft, dag efter dag och alltid på samma timme — så där mellan 12 och 1 — sågs emellertid den smärta, ständigt i en mörk dräkt klädda gestalten vid den lilla flickans sida ute i promenaden.

Hennes fina ansikte, vanligen blekt, fick emot slutet af den reglementerade promenadtimmen en lätt rodnad; hennes bruna, af naturen krusiga hår ringlade sig i små lockar kring panna och nacke, och man hade observerat, att just i dimmigt väder, då detta mjuka hår blef lätt fuktigt, var det allra vackrast; men intet leende upplyste dragen; de blå ögonen sågo med ett visst tungt uttryck, som städe uppstår af stor ensamhet, rakt framför sig, när de ej under den pliktmässiga »konversationen» med den lilla riktades på denna.

Någon af de promenerande ungherrarne hade dock iakttagit, att detta unga ansikte, med den så att säga mask af sällsam stelhet, som tycktes följa dess egentliga själ, ett par gånger fått lif och blossat upp i varm rodnad.

Det hade varit någon af de första dagarne efter hennes ankomst. Lilla frökens ett par år äldre bror hade då deltagit i promenaden; båda barnen hade gått bredvid bonnen, medan den i ljusblått silfverprydt livré klädde betjänten på tre stegs afstånd följt efter; de båda adliga ättlingarne, som aldrig fingo leka med »bourgeoisens» barn — och ej heller visade lust därför — hade emellertid knuffat och puffat hvarandra, och den unga schweiziskan hade medlande tagit en hvar af dem i hand för att så fortsätta promenaden; en mötande hade just då sett, huru de små vresigt vridit sig lösa, i det de fäst en blick af harmsen förvåning på den unga flickan, medan den tyste och rake betjänten bakom dem låtit höra en försmädlig hostning; det var då bonnens blå ögon glänst till af vrede, hennes kinder hade glödt, och hon hade påskyndat sina steg upp och ned för den breda gången, till dess smärtan af förödmjukelsen åter låg sig och hon lugn och allvarlig som vanligt återfört barnen in.

I solsken och regndigra dagar, alltid sågs hon vid denna timme fylla sin dagliga skyldighet med hänsyn till lilla frökens motionerande.

Ut på mera fria platser, där den friska vinden från omgivande landsbygd var mättad af doft från åkrar och ängar, eller ut åt de vanliga bondvägarne fick hon aldrig gå med sin förtäfliga skyddsling; i den af höga träd beskuggade promenaden midt inne i staden skulle hon vandra upp och ned, ned och upp för gången utanför den vördiga gamla byggnaden, universitetsbiblioteket, det forna observatoriet och biskopssätet, ty här, påstod man i den adliga familjen, hvilken ej ogärna såg, att en fläkt af lärdomsstadens rykte för hög bildning strök fram äfven öfver dess »krönta» namn, här vore luften mera estetisk än ut åt det simpla bondlandet.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

De svenska kvinnorna på Chicagoutställningen. (Med 3 porträtt.) — Att skriva dagbok; af *Efrain Rosenius*. — Värddinjan; af *Mina* — Tomtelek; poem af *Anna Knutson*. — Blommar; för *Idun* af *Helena Nyblom*. — Från velocipeden; af *Nanny Palmkvist*. — Ur notisboken. — Vid sjukbädden; några ord om grunddragen af en naturenlig sjukvård; af *Fr. Müller*. (Slut fr. nr 42). — Teater och musik. — Bara en bonne; utkast af *Cecilia Bååth-Holmberg*.

